

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

7 novembre 2013

PROJET DE LOI

portant assentiment aux Amendements
au Statut de Rome de la Cour pénale
internationale relatifs au crime d'agression,
adoptés à Kampala le 11 juin 2010 lors
de la Conférence de révision
du Statut de Rome

PROJET DE LOI

portant assentiment à l'Amendement à
l'article 8 du Statut de Rome de la Cour
pénale internationale, adopté à Kampala
le 10 juin 2010 lors de la Conférence
de révision du Statut de Rome

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES RELATIONS EXTÉRIEURES
PAR
MME **Corinne DE PERMENTIER**

Documents précédents:

Doc 53 **3094/ (2013/2014):**

001: Projet de loi.

Doc 53 **3095/ (2013/2014):**

001: Projet de loi.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

7 november 2013

WETSONTWERP

houdende instemming met de Wijzigingen van
het Statuut van Rome van het Internationaal
Strafhof betreffende de misdaad van agressie,
aangenomen te Kampala op 11 juni 2010
tijdens de Herzieningsconferentie
van het Statuut van Rome

WETSONTWERP

houdende instemming met de Wijziging van
artikel 8 van het Statuut van Rome
van het Internationaal Strafhof, aangenomen
te Kampala op 10 juni 2010 tijdens
de Herzieningsconferentie
van het Statuut van Rome

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Corinne DE PERMENTIER**

Voorgaande documenten:

Doc 53 **3094/ (2013/2014):**

001: Wetsontwerp.

Doc 53 **3095/ (2013/2014):**

001: Wetsontwerp.

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: François-Xavier de Donnea

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Ingeborg De Meulemeester, Els Demol, Daphné Dumery, Peter Luyckx
PS	Philippe Blanchart, Olivier Henry, Mohammed Jabour, Christiane Vienne
CD&V	Roel Deseyn, Steven Vanackere
MR	François-Xavier de Donnea, Corinne De Permentier
sp.a	Dirk Van der Maelen
Ecolo-Groen	Eva Brems
Open Vld	Herman De Croo
VB	Bruno Valkeniers
cdH	Georges Dallemagne

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Zuhal Demir, Jan Jambon, Bert Maertens, Nadia Sminate, Jan Van Esbroeck
Isabelle Emmery, André Frédéric, Laurence Meire, Özlem Özen
Gerald Kindermans, Nathalie Muylle, Kristof Waterschoot
Daniel Bacquellaine, Denis Ducarme, Katrin Jadin
Caroline Gennez, Bruno Tuybens
Juliette Boulet, Wouter De Vriendt
Gwendolyn Rutten, Lieve Wierinck
Annick Ponthier, Bert Schoofs
Christian Brotcorne, Jeanne Nyanga-Lumbala

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
VB	:	Vlaams Belang
cdH	:	centre démocrate Humaniste
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
LDD	:	Lijst Dedecker
MLD	:	Mouvement pour la Liberté et la Démocratie
INDEP-ONAFH	:	Indépendant-Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE	Pages
I. Exposé introductif du représentant du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et des Affaires européennes	4
II. Discussion	6
III. Votes	10

INHOUD	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting van de vertegenwoordiger van de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Europese Zaken	4
II. Bespreking	6
III. Stemmingen	10

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné les présents projets de loi lors de sa réunion du 5 novembre 2013.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DU REPRÉSENTANT DU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES, DU COMMERCE EXTÉRIEUR ET DES AFFAIRES EUROPÉENNES

A. Projet de loi portant assentiment aux Amendements au Statut de Rome de la Cour pénale internationale relatifs au crime d'agression, adoptés à Kampala le 11 juin 2010 lors de la Conférence de révision du Statut de Rome (DOC 53 3094/001)

Le représentant du ministre explique que les amendements au Statut de Rome relatifs au crime d'agression, adoptés le 11 juin 2010 lors de la Conférence de révision du Statut de Rome qui s'est tenue à Kampala du 31 mai au 11 juin 2010, sont au nombre de sept. Les trois amendements principaux sont:

— l'amendement 2 introduisant un nouvel article 8*bis* qui définit le crime d'agression;

— les amendements 3 et 4 introduisant de nouveaux articles 15*bis* et 15*ter* relatifs à l'exercice, par la Cour, de sa compétence à l'égard de ce crime après saisine de la Cour par un État partie ou par le procureur de sa propre initiative (article 15*bis*) ou par le Conseil de sécurité (article 15*ter*).

L'article 8*bis*, § 1er, définit le crime d'agression comme "la planification, la préparation, le lancement ou l'exécution (...) d'un acte d'agression qui, par sa nature, sa gravité et son ampleur, constitue une violation manifeste de la Charte des Nations Unies".

L'article 8*bis*, § 2, définit l'acte d'agression comme "l'emploi par un État de la force armée contre la souveraineté, l'intégrité territoriale ou l'indépendance politique d'un autre État, ou de toute autre manière incompatible avec la Charte des Nations Unies".

La question des rapports devant exister entre, d'une part, l'ouverture par le procureur d'une enquête *proprio motu* relative à un crime d'agression et, d'autre part, la nécessité que le Conseil de sécurité ait qualifié comme tel l'acte d'agression dont a résulté le crime

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft deze wetsontwerpen besproken tijdens haar vergadering van 5 november 2013.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE VERTEGENWOORDIGER VAN DE VICE-EERSTEMINISTER EN MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, BUITENLANDSE HANDEL EN EUROPESE ZAKEN

A. Wetsontwerp houdende instemming met de wijzigingen van het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof betreffende de misdaad van agressie, aangenomen te Kampala op 11 juni 2010 tijdens de Herzieningsconferentie van het Statuut van Rome (DOC 53 3094/001)

De vertegenwoordiger van de minister geeft aan dat met betrekking tot het Statuut van Rome betreffende de misdaad van agressie zeven wijzigingen werden voorgesteld. Ze werden aangenomen op 11 juni 2010 op de Herzieningsconferentie van het Statuut van Rome, die heeft plaatsgevonden in Kampala van 31 mei tot 11 juni 2010. De drie belangrijkste wijzigingen zijn:

— wijziging 2 tot invoeging van een nieuw artikel 8*bis*, dat de misdaad van agressie omschrijft;

— de wijzigingen 3 en 4, tot invoeging van de nieuwe artikelen 15*bis* en 15*ter* betreffende de uitoefening door het Hof van zijn rechtsmacht met betrekking tot de misdaad van agressie, nadat een zaak bij het Hof aanhangig werd gemaakt door een Staat die partij is of door de aanklager op eigen initiatief (artikel 15*bis*), dan wel door de Veiligheidsraad (artikel 15*ter*).

Artikel 8*bis*, § 1, bepaalt dat onder "misdaad van agressie" moet worden verstaan: "het plannen, voorbereiden, in gang zetten of uitvoeren (...) van een daad van agressie die door zijn aard, ernst en schaal een onmiskenbare schending vormt van het Handvest van de Verenigde Naties".

Artikel 8*bis*, § 2, omschrijft de "daad van agressie" als "het gebruik van wapengeweld door een Staat tegen de soevereiniteit, territoriale integriteit of politieke onafhankelijkheid van een andere Staat, of op enige andere wijze die onverenigbaar is met het Handvest van de Verenigde Naties".

Er werd lang van gedachten gewisseld over het verband tussen, eensdeels, de beslissing van de aanklager een *proprio motu*-onderzoek naar de misdaad van agressie in te stellen en, anderdeels, de noodzaak dat de Veiligheidsraad de daad van agressie waarvan

d'agression examiné a fait l'objet de longs débats. La solution retenue par le nouvel article 15*bis*, §§ 6 à 9, traite des interactions entre le procureur et le Conseil de sécurité sans subordonner pour autant l'exercice de la compétence du premier à la décision du second.

Les amendements au Statut de Rome relatifs au crime d'agression forment un tout dont il est impossible de fractionner la ratification. L'entrée en vigueur de l'ensemble de ces amendements est régie par l'article 121, § 5, du Statut de Rome, qui prévoit que ces amendements entreront en vigueur à l'égard des États Parties qui les ont acceptés un an après le dépôt de leurs instruments de ratification ou d'acceptation.

La Cour pénale internationale ne pourra cependant effectivement exercer sa compétence à l'égard d'un crime d'agression qu'après la réalisation de 2 conditions (articles 15*bis* et 15*ter*, §§ 2 et 3):

1° la Cour ne pourra exercer sa compétence qu'à l'égard des crimes d'agression commis un an après la ratification ou l'acceptation des amendements par trente États Parties;

2° la Cour ne pourra exercer sa compétence qu'après qu'une décision soit prise en ce sens par l'Assemblée des États Parties après le 1er janvier 2017, à la même majorité que celle requise pour l'adoption d'un amendement audit Statut (consensus ou majorité des deux tiers) ¹.

B. Projet de loi portant assentiment à l'Amendement à l'article 8 du Statut de Rome de la Cour pénale internationale, adopté à Kampala le 10 juin 2010 lors de la Conférence de révision du Statut de Rome (DOC 53 3095/001)

L'amendement à l'article 8 du Statut de Rome de la Cour pénale internationale a été adopté par consensus le 10 juin 2010 lors de la première Conférence de révision du Statut de Rome qui s'est tenue à Kampala du 31 mai au 11 juin 2010. Il s'agit du premier amendement au Statut de Rome, à l'origine duquel se trouve la Belgique.

¹ Ces deux conditions cumulatives ont donc pour effet que la Cour pénale internationale ne pourra exercer sa compétence que le 2 janvier 2017 au plus tôt, et ce pour autant que trente États aient ratifié les amendements concernés avant le 1er janvier 2016 et qu'une décision de l'Assemblée des États Parties autorisant la Cour à exercer cette compétence intervienne dès le 2 janvier 2017.

de la misdaad van agressie het gevolg is, als dusdanig kwalificeert. Het nieuwe artikel 15*bis*, §§ 6 tot 9, heeft betrekking op de wisselwerking tussen de aanklager en de Veiligheidsraad, evenwel zonder de uitoefening van de bevoegdheid door de eerste te onderwerpen aan de beslissing van de tweede.

Aangezien de wijzigingen aan het Statuut van Rome betreffende de misdaad van agressie één geheel vormen, kan de bekrachtiging ervan niet worden opgesplitst. De inwerkingtreding van al deze wijzigingen wordt geregeld bij artikel 121, § 5, van het Statuut van Rome. Krachtens dit artikel treden deze wijzigingen in werking ten aanzien van de Staten die partij zijn en die ermee hebben ingestemd een jaar na de indiening van de instrumenten van bekrachtiging of aanvaarding.

Het Internationaal Strafhof kan zijn rechtsmacht ten aanzien van een misdaad van agressie evenwel alleen daadwerkelijk uitoefenen als de twee voorwaarden zijn vervuld (artikelen 15*bis* en 15*ter*, §§ 2 en 3):

1° het Hof kan zijn rechtsmacht alleen uitoefenen ten aanzien van misdaden van agressie die worden gepleegd één jaar na de bekrachtiging of de aanvaarding van de wijzigingen door dertig Staten die partij zijn;

2° het Hof kan zijn rechtsmacht alleen uitoefenen nadat de Vergadering van Staten die partij zijn na 1 januari 2017, een beslissing in die zin heeft genomen met dezelfde meerderheid als vereist voor de aanvaarding van een wijziging van dat Statuut (consensus of tweederde meerderheid) ¹.

B. Wetsontwerp houdende instemming met de wijziging van artikel 8 van het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof, aangenomen te Kampala op 10 juni 2010 tijdens de Herzieningsconferentie van het Statuut van Rome (DOC 53 3095/001)

De wijziging van artikel 8 van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof werd bij consensus aangenomen op 10 juni 2010 tijdens de eerste Herzieningsconferentie van het Statuut van Rome, die plaats had in Kampala van 31 mei tot 11 juni 2010. Het gaat om de eerste wijziging van het Statuut van Rome waarvoor België het initiatief heeft genomen.

¹ Ingevolge deze beide cumulatieve voorwaarden zal het Internationaal Strafhof zijn rechtsmacht ten vroegste op 2 januari 2017 kunnen uitoefenen, op voorwaarde dat dertig Staten de betrokken wijzigingen vóór 1 januari 2016 hebben bekrachtigd en dat de Vergadering van de Staten die partij zijn al op 2 januari 2017 beslist het Hof de toelating te verlenen om deze rechtsmacht uit te oefenen.

Cet amendement vise à mettre le Statut de Rome en conformité avec l'évolution du droit international humanitaire coutumier en étendant la compétence de la Cour pénale internationale à certains crimes de guerre relatifs à l'usage de certaines armes en cas de conflit armé ne présentant pas un caractère international. Ces crimes de guerre, qui sont déjà incriminés en cas de conflit armé international, sont les suivants:

— l'usage de poison ou d'armes empoisonnées (article 8, § 2, e, xiii));

— l'usage de gaz asphyxiants, toxiques ou similaires, ainsi que de tous liquides, matières ou procédés analogues (article 8, § 2, e, xiv));

— l'usage de balles qui s'épanouissent ou s'aplatissent facilement dans le corps humain, telles que les balles dont l'enveloppe dure ne recouvre pas entièrement le centre ou est percée d'entailles (dites balles "dum-dum") (article 8, § 2, e, xv)).

Certains États ont émis des réserves à l'égard de l'incrimination de l'usage des balles dites "dum-dum", car ils recourent à ces munitions dans certaines circonstances. Afin de rencontrer ces préoccupations, la délégation belge a proposé, suite aux nombreux contacts avec les délégations des pays concernés, d'ajouter, dans les éléments des crimes, la précision selon laquelle l'utilisation de balles "dum-dum" ne peut constituer un crime de guerre relevant de la compétence de la Cour pénale que si elle a lieu dans le contexte de et est associée à un conflit armé.

L'amendement entrera en vigueur conformément à l'article 121, § 5, du Statut, c'est-à-dire uniquement à l'égard des États qui l'ont accepté, un an après le dépôt de leur instrument de ratification ou d'acceptation. La Cour n'exercera sa compétence à l'égard d'un tel crime que s'il est commis par un ressortissant d'un État Partie qui a accepté l'amendement et sur le territoire d'un de ces États.

II. — DISCUSSION

A. Interventions des membres

M. Herman De Croo (Open Vld) souligne l'importance du projet de loi portant assentiment à l'Amendement à l'article 8 du Statut de Rome de la Cour pénale internationale (ci-après: la CPI), qui interdit désormais l'utilisation des balles dites "dum dum" dans les conflits armés non

Deze wijziging strekt ertoe het Statuut van Rome in overeenstemming te brengen met de ontwikkeling van het internationaal humanitair gewoonterecht, meer bepaald door de rechtsmacht van het Internationaal Strafhof uit te breiden tot bepaalde oorlogsmisdaden bij gewapende conflicten zonder internationaal karakter, meer bepaald met betrekking tot het gebruik van bepaalde wapens. Het gaat om de volgende, bij internationale gewapende conflicten al strafbaar gestelde oorlogsmisdaden:

— het gebruik van gif of giftige wapens (artikel 8, § 2, e, xiii));

— het gebruik van verstikkende, giftige of andere gassen en overige soortgelijke vloeistoffen, materialen of procedés (artikel 8, § 2, e, xiv));

— het gebruik van kogels die in het menselijk lichaam gemakkelijk in omvang toenemen of platter en breder worden, zoals kogels met een harde mantel die de kern gedeeltelijk onbedekt laat of die voorzien is van inkepingen (zogenoemde "dumdumkogels") (artikel 8, § 2, e, xv)).

Een aantal Staten heeft voorbehoud gemaakt bij de strafbaarstelling van het gebruik van "dumdumkogels", omdat zij er in bepaalde omstandigheden gebruik van maken. Om aan dat bezwaar tegemoet te komen, heeft de Belgische delegatie, na de veelvuldige contacten met de delegaties van die landen, voorgesteld aan de "bestanddelen van misdaden" de precisering toe te voegen dat het gebruik van "dumdumkogels" slechts een oorlogsmisdaad kan zijn die onder de rechtsmacht van het Strafhof valt, als dat gebruik plaatsvindt in de context van een gewapend conflict en ermee verband houdt.

Overeenkomstig artikel 121, § 5, van het Statuut treedt de wijziging in werking één jaar nadat het instrument ter bekrachtiging of aanvaarding ervan is uitgevaardigd, en louter ten aanzien van de Staten die de wijziging hebben aanvaard. Het Hof oefent zijn rechtsmacht met betrekking tot een dergelijke misdaad alleen uit als die misdaad is gepleegd door een onderdaan van een verdragsluitende Staat die de wijziging heeft aanvaard, én op het grondgebied van een van deze Staten.

II. — BESPREKING

A. Betogen van de leden

De heer Herman De Croo (Open Vld) wijst op het belang van het wetsontwerp houdende instemming met de Wijziging van artikel 8 van het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof (hierna: ICC — *International Criminal Court*). Die wijziging verbiedt voortaan het

internationaux. L'orateur se demande si la Belgique a formulé seule cette proposition d'amendement et souhaiterait savoir ensuite dans quelle mesure l'utilisation de telles balles sera punissable compte tenu de la déclaration de la France suite à l'adoption de l'amendement, à laquelle se sont jointes les délégations du Canada, des États-Unis et d'Israël (voir Doc. Sénat 5-2271/1, p. 12).

M. Roel Deseyn (CD&V) se réjouit que soient enfin discutés au Parlement les projets d'assentiment aux différents amendements au Statut de Rome, adoptés en 2010 à Kampala lorsque la délégation belge était menée par M. Steven Vanackere, alors ministre des Affaires étrangères. Ces amendements, adoptés par consensus, étendent la compétence de la CPI et notamment la possibilité que celle-ci soit désormais saisie en cas de crime d'agression à l'initiative du procureur et pas seulement suite à l'action du Conseil de sécurité.

L'orateur souligne le rôle important de la Belgique en ce qui concerne l'évolution du droit international en matière d'utilisation d'armes et souhaiterait savoir quels autres États ont été associés dans les négociations pour pouvoir obtenir un consensus sur l'amendement à l'article 8 du Statut.

M. Deseyn souligne ensuite que cet amendement constitue une codification du droit international coutumier, ce qui permettra à l'avenir d'éviter de pouvoir invoquer la désuétude de la coutume. L'orateur note cependant également l'introduction d'un principe de conditionnalité pour les trois types de crimes concernés. En effet, ces crimes ne pourront être poursuivis qu'à partir d'une certaine date et certains États ont déjà fait des déclarations qui pourraient affaiblir la portée de l'amendement, comme l'a souligné M. De Croo.

L'orateur regrette enfin le fait que certains États ne sont toujours pas Parties au Statut de Rome et, a fortiori, aux amendements à celui-ci. Il plaide dès lors pour que les efforts diplomatiques visant à encourager la ratification du Statut de Rome soient poursuivis.

M. Philippe Blanchart (PS) souhaiterait obtenir un exemple concret d'application des modifications apportées au Statut de Rome par les différents amendements visés par les présents projets.

gebruik van zogenaamde "dumdumkogels" in niet-internationale gewapende conflicten. De spreker wenst te weten of België dat voorstel voor een wijziging op zijn eentje heeft geformuleerd. Vervolgens wenst hij te weten in hoeverre het gebruik van dergelijke kogels strafbaar zal zijn rekening houdend met de verklaring die Frankrijk heeft afgelegd en die door de delegaties van Canada, de Verenigde Staten en Israël is onderschreven, als gevolg van de aanvaarding van de wijziging (zie Doc. Senaat 5-2271/1, blz. 12).

De heer Roel Deseyn (CD&V) is verheugd dat de ontwerpen houdende instemming met de diverse wijzigingen van het Statuut van Rome die in 2010 in Kampala werden aangenomen toen de Belgische delegatie onder leiding stond van de heer Steven Vanackere, de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken, eindelijk door het Parlement worden besproken. Die bij consensus aanvaarde wijzigingen verruimen de bevoegdheid van het ICC en meer bepaald de mogelijkheid dat dit Hof in geval van misdaad van agressie op initiatief van de aanklager wordt geadieerd en niet meer alleen als gevolg van het optreden van de Veiligheidsraad.

De spreker wijst op de belangrijke rol van België in de evolutie van het internationaal recht inzake wapengebruik. Hij wenst te weten welke andere Staten bij de onderhandelingen werden betrokken om over de wijziging van artikel 8 van het Statuut tot een consensus te kunnen komen.

De heer Deseyn attendeert er vervolgens op dat de wijziging een codificatie van het internationaal gewoonterecht inhoudt. Dat zal voortaan de mogelijkheid bieden te vermijden dat nog kan worden aangevoerd dat de gewoonte in verval is geraakt. De spreker merkt echter op dat voor de drie betrokken soorten van misdaden een voorwaardelijkheidsbeginsel is opgenomen. Voor die misdaden kan immers pas vanaf een bepaalde datum vervolging worden ingesteld en, zoals de heer De Croo heeft aangegeven, hebben bepaalde Staten al verklaringen afgelegd die het draagvlak van de wijziging zouden kunnen afzwakken.

Tot slot betreurt de spreker dat sommige Staten nog steeds geen Partij zijn bij het Statuut van Rome, laat staan bij de wijzigingen daaraan. Hij pleit er dan ook voor dat de diplomatieke inspanningen om de ratificatie van het Statuut van Rome aan te moedigen, worden voortgezet.

De heer Philippe Blanchart (PS) wenst een concreet voorbeeld van de toepassing van de wijzigingen aan het Statuut van Rome die door de verschillende amendementen in de voorliggende wetsontwerpen worden voorgesteld.

Mme Daphné Dumery (N-VA) soutient les différents amendements au Statut de Rome dont il est question dans les présents projets de loi. Elle rappelle ensuite que certains États africains dont le Soudan et le Kenya ont annoncé qu'ils pourraient se retirer du Statut de Rome du fait que la plupart des poursuites de la Cour pénale internationale concernent des chefs d'États africains. Ces menaces doivent-elles être prises au sérieux?

L'oratrice aimerait également savoir quelle est la position de la Belgique quant à la modification de la composition de la Cour. Il semblerait en effet qu'un projet de réforme soit examiné par le gouvernement pour que les magistrats composant la Cour disposent à la fois d'une expertise en matière juridique et diplomatique. Mme Dumery souhaiterait savoir dans quel délai le gouvernement a l'intention de déposer un projet en ce sens.

M. Bruno Valkeniers (VB) regrette la manière dont sont désignés les magistrats composant la Cour et le fait qu'ils proviennent souvent d'États non démocratiques. Il estime cependant positif que les crimes et actes d'agression soient désormais définis dans le Statut de Rome.

L'orateur souhaiterait obtenir davantage d'informations sur l'état des ratifications des amendements étant donné que la compétence de la Cour dépend de la ratification de trente États et d'une décision de l'Assemblée des États Parties à la majorité des deux tiers. Il aimerait également avoir confirmation du fait qu'un État qui a déposé une déclaration visant à préciser qu'il ne reconnaît pas le crime d'agression peut saisir la Cour pour un crime d'agression commis par un autre État ayant reconnu la compétence de la Cour pour ce crime. Il souligne que si cette possibilité existe, elle contrevient au principe général de droit de la réciprocité des relations entre États.

M. Georges Dallemagne (cdH) rappelle la victoire qu'a constitué la création de la CPI et le rôle actif joué par la Belgique lors de la Conférence de révision du Statut de Rome en 2010. S'il soutient les amendements dont il est question dans les présents projets, l'orateur est cependant préoccupé par l'avenir de la Cour, qui est notamment remise en cause par des États africains. Le fait que la plupart des chefs d'États présentés devant la Cour sont Africains alors que d'autres crimes de guerre ne sont pas poursuivis, notamment en Syrie ou en Libye, pourrait mettre à mal l'institution. La Belgique compte-t-elle prendre des initiatives, éventuellement

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) steunt de verschillende wijzigingen aan het Statuut van Rome waarvan in deze wetsontwerpen sprake is. Vervolgens herinnert zij eraan dat een aantal Afrikaanse landen, onder meer Soedan en Kenia, hebben aangekondigd dat ze het Statuut van Rome wel eens zouden kunnen opzeggen omdat de meeste vervolgingen door het Internationaal Strafhof worden ingesteld jegens Afrikaanse staatshoofden. Moeten die bedreigingen ernstig worden genomen?

Voorts wenst de spreker te vernemen welk standpunt België inneemt over de wijziging van de samenstelling van het Hof. Kennelijk onderzoekt de regering een ontwerphervorming, opdat de magistraten waaruit het Hof bestaat tegelijkertijd over juridische en diplomatieke expertise kunnen beschikken. Mevrouw Dumery wil weten binnen welke termijn de regering van plan is een wetsontwerp in die zin in te dienen.

De heer Bruno Valkeniers (VB) betreurt de manier waarop de magistraten van het Hof worden aangewezen en zij dikwijls deel uitmaken van allesbehalve democratische Staten. Niettemin vindt hij het een goede zaak dat de misdaden en daden van agressie voortaan in het Statuut van Rome worden omschreven.

Hij wenst meer informatie over hoever het staat met de ratificatie van de wijzigingen, aangezien de bevoegdheid van het Hof afhangt van de ratificatie door dertig Staten en van een beslissing bij tweederdemeerderheid door de Vergadering van de Staten die Partij zijn bij het Statuut. Voorts wenst hij bevestiging van het feit dat een Staat die een verklaring heeft ingediend om te preciseren dat hij de misdaad van agressie niet erkent, een zaak bij het Hof aanhangig kan maken wegens een misdaad van agressie, begaan door een andere Staat die de bevoegdheid van het Hof voor die misdaad wel heeft erkend. Hij beklemtoont dat als die mogelijkheid bestaat, ze indruist tegen het algemeen rechtsbeginsel van onderlinge wederkerigheid tussen Staten.

De heer Georges Dallemagne (cdH) herinnert aan de overwinning die de oprichting van het ICC heeft betekend, alsook aan de actieve rol die België heeft gespeeld bij de Herzieningsconferentie van het Statuut van Rome in 2010. Hoewel de spreker gewonnen is voor de in deze wetsontwerpen bedoelde wijzigingen, is hij ongerust over de toekomst van het Hof, die met name door Afrikaanse Staten ter discussie wordt gesteld. Het gegeven dat de meeste voor het Hof gedaagde staatshoofden Afrikaans zijn terwijl andere oorlogsmisdaden, meer bepaald in Syrië en Libië, niet worden vervolgd, zou de instelling in het gedrang kunnen brengen. Is

avec d'autres États, pour renforcer la Cour et assurer ainsi son avenir? L'orateur aimerait par ailleurs connaître l'état des ratifications des différents amendements.

B. Réponses du représentant du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et des Affaires européennes

Le représentant du ministre souligne les efforts sur le plan diplomatique que la communauté internationale doit mener pour convaincre les États africains de l'objectivité et de l'efficacité du traitement des plaintes par la CPI. La crédibilité de la Cour dépend également en partie de sa composition.

C. Réponses du représentant de la ministre de la Justice

Le représentant de la ministre rappelle tout d'abord que l'amendement à l'article 8 du Statut de Rome, qui a été adopté par consensus, a été proposé par la Belgique et était soutenu par 18 autres États Parties provenant des différents groupes régionaux des Nations unies.

L'orateur précise également que l'emploi des trois types d'armes visés relèvera désormais de la compétence de la CPI non seulement en cas de conflit international — ce qui figurait déjà dans le Statut de Rome — mais également dans le cas de conflit armé ne présentant pas un caractère international — conformément au droit international coutumier. Il précise que les nouvelles dispositions introduites couvrent bien l'emploi d'armes chimiques puisque l'article 8, § 2, e), iv), concerne "le fait d'employer des gaz asphyxiants, toxiques ou similaires (...)".

L'intervenant explique ensuite que les règles particulières de saisine de la Cour pour le crime d'agression s'expliquent par le fait que le droit international prévoit que le crime d'agression suppose lui-même un "acte d'agression" préalable (nouvel article 8*bis*, § 1er, du Statut de Rome). Cet acte d'agression, qui est défini au nouvel article 8*bis*, § 2, implique une violation grave du droit international par un État, pour la constatation de laquelle le Conseil de sécurité a un rôle particulier mais non exclusif.

Les règles générales de compétence de la Cour, qui prévoient qu'un État n'est lié au Statut de Rome ou à ses amendements que s'il les a ratifiés, sont par ailleurs

België van plan om, eventueel samen met andere Staten, initiatieven te nemen om het Hof te versterken en om de toekomst ervan te garanderen? Voorts wil de spreker weten hoever het staat met de ratificatie van de verschillende wijzigingen.

B. Antwoorden van de vertegenwoordiger van de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Europese Zaken

De vertegenwoordiger van de minister wijst op de inspanningen die de internationale gemeenschap zich op diplomatiek vlak moet getroosten om de Afrikaanse Staten te overtuigen van de objectiviteit en de efficiëntie van de klachtenbehandeling door het ICC. De geloofwaardigheid van het Hof hangt gedeeltelijk ook af van de samenstelling ervan.

C. Antwoorden van de vertegenwoordiger van de minister van Justitie

De vertegenwoordiger van de minister herinnert er in de eerste plaats aan dat de wijziging van artikel 8 van het Statuut van Rome, die bij consensus is aangenomen, door België werd voorgesteld en werd gesteund door 18 andere uit de verschillende regionale VN-groepen komende Staten die Partij zijn bij het Statuut.

De spreker preciseert ook dat het gebruik van de drie bedoelde soorten wapens voortaan zal vallen onder de bevoegdheid van het Internationaal Strafhof, niet alleen bij een internationaal conflict — wat al in het Statuut van Rome stond —, maar ook in geval van een gewapend conflict dat geen internationaal karakter vertoont — overeenkomstig het internationaal gewoonterecht. Hij preciseert dat de nieuwe bepalingen wel degelijk van toepassing zijn bij het gebruik van chemische wapens, aangezien artikel 8, § 2, e), iv), betrekking heeft op "het gebruik van verstikkende, giftige of andere gassen [...]".

De spreker verklaart vervolgens dat de bijzondere regels betreffende de aanhangigmaking bij het Hof wegens een "misdaad van agressie" worden verklaard doordat het internationaal recht bepaalt dat aan de misdaad agressie zelf een "daad van agressie" moet voorafgaan (nieuw artikel 8*bis*, § 1, van het Statuut van Rome). Die daad van agressie, die in het nieuwe artikel 8*bis*, § 2, wordt gedefinieerd, impliceert een ernstige schending van het internationaal recht door een Staat, waarbij de Veiligheidsraad in de vaststelling ervan een bijzondere maar niet exclusieve rol heeft.

Bovendien gelden hier de algemene bevoegdheidsregels van het Strafhof, die bepalen dat een Staat slechts aan het Statuut van Rome en de wijzigingen daarvan is

d'application. La Cour est donc compétente pour les crimes de guerre, les crimes contre l'humanité et les crimes de génocide quand un État a ratifié le Statut ou lorsqu'un État a introduit une déclaration visant à reconnaître la compétence de la Cour pénale pour se prononcer sur une situation particulière.

La Cour n'est par contre pas compétente pour les États qui ne sont pas Parties au Statut de Rome ou qui n'ont pas ratifié les amendements sauf lorsque la Cour est saisie par le Conseil de sécurité des Nations unies.

En ce qui concerne le crime d'agression, les amendements prévoient une possibilité d'*opting out* pour les États Parties qui déclarent explicitement ne pas reconnaître la compétence de la Cour pour le crime d'agression dans les cas où elle serait saisie par un État Partie ou par le Procureur agissant de sa propre initiative (nouvel article 15*bis*, § 4).

À ce jour, 11 États ont ratifié les amendements relatifs au crime d'agression et 14 États ont ratifié l'amendement à l'article 8 du Statut de Rome.

D. Répliques

M. Bruno Valkeniers (VB) déplore le fait que les États puissent choisir de ne pas accepter la compétence de la CPI pour les crimes d'agression, ce qui revient à profiter des bénéfices apportés par la CPI tout en ne supportant pas les charges qui y sont liées.

M. François-Xavier de Donnea (MR), président, souligne le cas particulier de M. Bosco Ntaganda, qui s'était réfugié dans une ambassade des États-Unis. Bien que les États-Unis ne soient pas Partie au Statut de Rome, ils l'ont quand même livré à la CPI en raison du fait que le Conseil de sécurité avait demandé qu'il soit poursuivi par la Cour.

III. — VOTES

Les articles 1er et 2 et l'ensemble du projet 3094 sont successivement adoptés à l'unanimité.

Les articles 1er et 2 et l'ensemble du projet 3095 sont successivement adoptés à l'unanimité.

Le rapporteur,

Corinne
DE PERMENTIER

Le président,

François-Xavier
de DONNEA

gebonden als het die heeft bekrachtigd. Het Strafhof is dus bevoegd voor oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en de genocidemisdaden wanneer een Staat het Statuut heeft bekrachtigd of wanneer een Staat een verklaring heeft ingediend die ertoe strekt de bevoegdheid van het Strafhof te erkennen om zich uit te spreken over een bijzondere situatie.

Het Hof is daarentegen niet bevoegd voor de Staten die het Statuut van Rome of de Wijzigingen ervan niet mee hebben ondertekend, tenzij het zelf door de VN-Veilighedsraad wordt geadieerd.

In verband met de misdaad van agressie voorzien de wijzigingen in een mogelijkheid tot *opting out* voor de Staten die Partij zijn bij het Statuut en die uitdrukkelijk verklaren de bevoegdheid van het Hof voor de misdaad van agressie niet te erkennen in de gevallen waarin een zaak bij het Hof aanhangig wordt gemaakt door een Staat die Partij bij het Statuut is of door de op eigen initiatief handelende aanklager (nieuw artikel 15*bis*, § 4).

Tot dusver hebben 11 Staten de wijzigingen in verband met de misdaad van agressie en 14 Staten de wijziging van artikel 8 van het Statuut van Rome bekrachtigd.

D. Replieken

De heer Bruno Valkeniers (VB) betreurt dat de Staten ervoor kunnen kiezen de bevoegdheid van het ICC voor misdaden van agressie niet te erkennen. Zo profiteren zij van de "lusten" die het ICC biedt maar verzuimen ze de daaraan verbonden "lasten" te helpen dragen.

De heer François-Xavier de Donnea (MR), voorzitter, verwijst naar het specifieke geval van Bosco Ntaganda, die zijn toevlucht had genomen tot een Amerikaanse ambassade. Hoewel de VS het Statuut van Rome niet hebben ondertekend, hebben ze de betrokkene toch uitgeleverd aan het ICC, omdat de Veiligheidsraad gevraagd had dat hij door het Strafhof zou worden vervolgd.

III. — STEMMINGEN

De artikelen 1 en 2 en het gehele wetsontwerp 3094 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

De artikelen 1 en 2 en het gehele wetsontwerp 3095 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

De rapporteur,

Corinne
DE PERMENTIER

De voorzitter,

François-Xavier
de DONNEA